

τείλας καὶ θεωρείους θεατὰς πέντε διὰ δὲ τοὺς ἐν τῇ σκηνῇ ὑποκριτὰς δύο. Ἐκ τῶν ἐξόδων τούτων τρεῖς μὲν εἰσὶν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἀνὰ μία δὲ ἐφ' ἐκάστης τῶν πλαγίων ὀψεων. Ἡ ἐκ τῶν θεωρείων ἀναχώρησις ἐκτελεῖται δι' ἐξ εὐρυχώρων κλιμάκων, ἐξ ὧν τέσσαρες ἄγουσι πρὸς τὰς ἐξόδους τοῦ μετώπου αἱ δὲ ἑτεραι δύο πρὸς τὰς ἐξόδους τῶν πλαγίων ὀψεων.

Ἀπεδείχθη, καὶ ἐκ τῶν νεωστὶ δυστυχημάτων ἐπιστοποιήθη ὅτι ἐν περιπτώσει πυρκαϊᾶς τὸ καλλίτερον θέατρον εἶνε ἐκεῖνο ὅπερ παρουσιάζει τὰς περισσοτέρας ἐξόδους.

Πρὸς πρόληψιν ὅμως τοιούτου δυστυχήματος ἐλήφθη ὑπ' ὀφει ἡ κατασκευὴ διπλῶν δεξαμενῶν, ἐξ ὧν μία μεταξὺ σκηνῆς καὶ πλατείας κατὰ τὴν θέσιν τῆς ὀρχήστρας, καὶ ἡ τοποθέτησις μεταλλικοῦ παραπετάσματος ἀπομονοῦντος τὴν πλατεῖαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς.

Ἡ εἴσοδος τοῦ θεάτρου εὐρύχωρος παρουσιάζει καὶ τὴν ὄψιν καλὴν, σειρὰ κιόνων ἀνταποκρίνεται δὲ εἰς τὰ ἄκρα τῶν μαρμαρίνων κλιμάκων, αἵτινες ἄγουσιν εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ θεάτρου (foyer). Ἐν τῇ ἱσοπέδῳ τῆς πλατείας δύο εὐρύχωρα καφενεῖα, μήκους ἕκαστον 14 μέτρων καὶ πλάτους 5 ἑσονται εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐν τῇ πλατείᾳ θεατῶν. Εἰς ὕψος 5.60 ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τῆς εἰσόδου ὑπάρχουσιν αἱ αἰθούσαι τοῦ θεάτρου (foyers) ἐξ ὧν ἡ μείζων ἢ ἐπὶ τοῦ μετώπου ἔχει πλάτος 8 μ. καὶ μήκος 32 σειρὰ δὲ 16 μαρμαρίνων στύλων περὶ τὰ χεῖλη τῶν κλιμάκων καθιστᾷ τὴν ὄψιν τῆς αἰθούσης ταύτης μεγαλοπρεπεστάτην. Ἀπέναντι τῶν θεωρείων ὑπάρχουσι ἑτεραι δύο αἰθούσαι ἀνταποκρινόμεναι εἰς τὰ καφενεῖα τῆς πλατείας καὶ τῶν αὐτῶν διαστάσεων μὲ ἐκεῖνα.

Ὁ ἀερισμὸς τοῦ θεάτρου ἐκτελεῖται κατὰ τὸ μέσον τῆς ὀροφῆς τοῦ πετάλου πρὸς τοῦτο δὲ καὶ ὡς πρὸς τὴν θέρμανσιν ἐν καιρῷ χειμῶνος, μολοντί διὰ τὸ κλίμα ἡμῶν τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ περιττὸν ἐλήφθη ὑπ' ὀφει τὸ σύστημα, ὅπερ ἐφήρμοσαν ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Βιέννης. Τῇ συνδρομῇ δύο ἀεριστήρων (ventilateurs), τοῦ ἐνὸς ἐμφυσιτικοῦ τοποθετουμένου ἐν τῷ ὑπογείῳ τοῦ θεάτρου, τοῦ δὲ ἑτέρου ἀναροφητικοῦ τοποθετουμένου ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς ὀροφῆς τῆς πλατείας, πλησίον τοῦ κατὰ τὸ μέσον ἀνοίγματος ἐξ οὗ κρέμαται ὁ πολυέλαιος. Ἡ κίνησις τοῦ ἀέρος ἢ προκαλουμένη ἐκ τῶν ἀεριστήρων ἐκτελεῖται ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω προκαλουμένη ἐκ τῆς θερμότητος τῆς παραγομένης ὑπὸ τοῦ πολυελαίου. Καθαρὸς ἀὴρ ἀντλούμενος ἐκ τῶν ἐξω θερμαίνεται κατὰ τὸν χειμῶνα, διερχόμενος διὰ θερμογῶγων καὶ εἰς θερμοκρασίαν 17—18 εἰσέρχεται διὰ τῶν πατωμάτων ἐντὸς τοῦ θεάτρου.

Ἐν καιρῷ βροχῆς ὑπάρχει καταφύγιον ἐκ στεγάσματος σιδηροῦ πρὸς τὴν ἀντικειμένην τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῆς ὁδὸν ὅπου εἰσερχομένων τῶν ἀμαξῶν, προφυλάσσονται ἐκ τῆς βροχῆς οἱ ἐξερχόμενοι ὅπως εἰσέλθωσι εἰς τὸ θέατρον.

(Ἐκ τῆς ἐφημ. «Σφαίρας».)

ΔΗΜΟΤΙΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

(ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς.)

Ὁ Σερπιέρος ἢ τὸ Χριστόψαρο.

Ὑπάρχει εἶδος τι ἰχθύος, γνωστὸν παρὰ τοῖς ἀλιεῦσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα Σερπιέρος ἢ Χριστόψαρο, περὶ τοῦ ὁποίου σώζεται ἡ ἐξῆς παράδοσις.

Διερχόμενός ποτε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τινος παραλίου χωρίου, κατοικουμένου ὑπὸ ἀλιέων, παρεκλήθη ὑπὸ τῶν κατοίκων αὐτοῦ νὰ παραμείνῃ παρ' αὐτοῖς. Ὁ Ἰησοῦς, ἐνδούς εἰς τὰς παρακλήσεις τῶν παρέμεινε μετὰ τῶν μαθητῶν του καὶ ἤρξατο νὰ διδάσκῃ αὐτούς· ἀλλ' οὗτοι θυμωθέντες διὰ τὴν διδασκαλίαν του ἀπεδίωξαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ χωρίου των. Ὁ Ἰησοῦς μὴδ' ὅλως ἀγανακτήσας ἀνεχώρησε καὶ πορευθὺς ὀλίγῳ μακρότερον ἐκαθέσθη ἐπὶ τινος παρὰ τὴν παραλίαν βράχου, ἀφίει τοὺς πόδας του νὰ βυθίζωνται ἐν τῷ ὕδατι. Τότε κατὰ τὴν παράδοσιν ἐγένετο θαῦμα μέγα. Ἰχθύες, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ἀνελθόντες, ἔλειχον (!) καὶ κατεφίλουν τοὺς γυμνοὺς αὐτοῦ πόδας· ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἔλαβεν ἓνα ἐξ αὐτῶν διὰ τῶν δύο του δακτύλων καὶ παραδόξως ὁ ἰχθύς οὗτος ἤρχισε νὰ λαλῇ, καὶ μάλλιστα νὰ ψάλλῃ.... Ἐκτοτε οἱ ἀπόγονοι τοῦ ἰχθύος τούτου, ἀφέντος παρὰ τοῦ Χριστοῦ, λαλοῦσι καὶ ψάλλουσι πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, τὴν φωνὴν δ' αὐτῶν λέγουσιν ὅτι ἀκούουσιν οἱ ἀλιεῖς καὶ εἰς βάθος δέκα ἢ δεκαπέντε ὀργυῶν, ὡσάκις ἡ λέμβος αὐτῶν διέρχεται ἄνωθεν τοῦ μέρους ἐν ᾧ εὐρίσκονται τοιοῦτοι. Φέρει δ' ἐφ' ἐκατέρας τῶν πλευρῶν αὐτοῦ τοὺς τύπους τῶν δακτύλων τοῦ Χριστοῦ. Τινὲς τῶν ἀλιέων θεωροῦσι τὸν ἰχθὺν τοῦτον ἱερὸν, ὡς οἱ χωρικοὶ τὰς χελιδόνας, ἐξ ἄλλης πάλιν παραδόσεως, καὶ διὰ τοῦτο ὡσάκις τύχῃσι νὰ συλλάβωσι τοιοῦτον διὰ τοῦ ἀγκίστρου των, μετ' εὐλαθείας μεγάλης ἀπολύουσιν αὐτὸν καὶ προσπαθοῦσι διὰ διαφόρων ἐξιλεωτικῶν μέσων νὰ ἐξιλεώσωσι τὸν Χριστὸν, οὗ τὸν ἱερὸν ἰχθὺν ἐμόλυναν διὰ τῶν χειρῶν των.

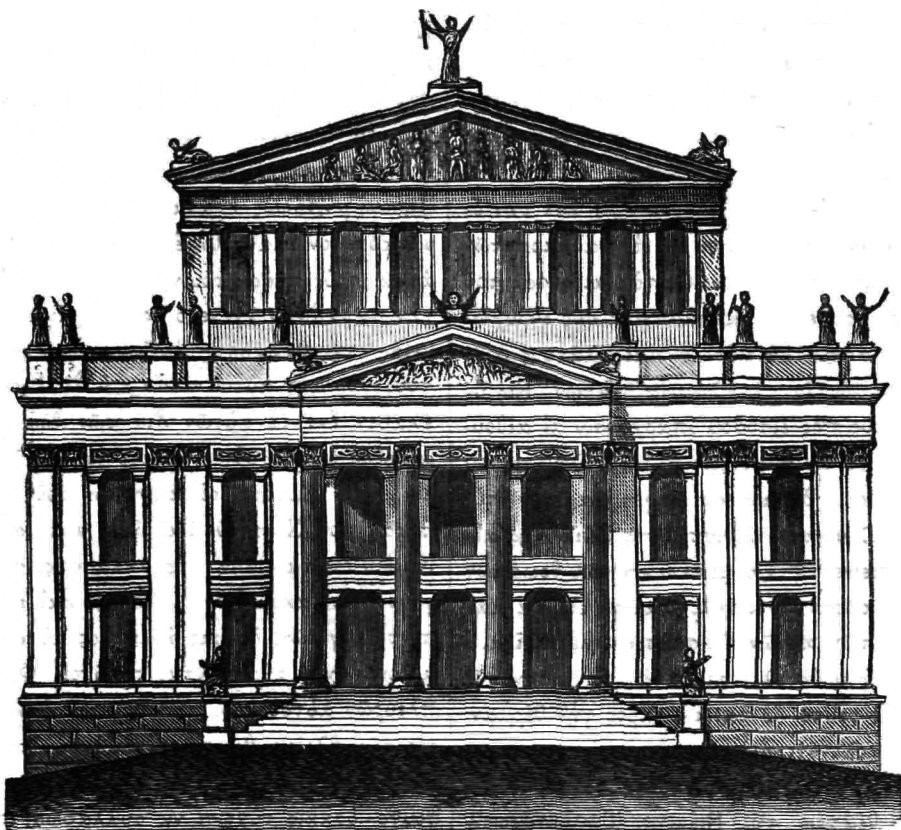
Ὁ ἰχθύς οὗτος καλεῖται, ὡς ἀνωτέρω εἵπομεν, Σερπιέρος ἢ Χριστόψαρο, ἴσως δὲ εἶνε ὁ πλάταξ ἢ ὁ πλατίστακος τῶν ἀρχαίων. Ἐκαλεῖτο δὲ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα οὕτω εἶδος τι ἰχθύων, οἵτινες ἦσαν πλατεῖς, ὡς ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος. Εἶνε δὲ ἤδη πληρέστατα βεβαιωμένον, ὅτι εἶδη τινὰ ἰχθύων, ἐκπέμπουσι φωνὰς, ἀποτελούσας εἶδος τι μουσικῆς ἀρμονίας, ὡς τοῦτο παρατηρήθη ἐπὶ τινων ἐκβολῶν ποταμῶν, εἰς ἃς περιηγῆται ἐκπληκτοὶ παρατήρησαν τὸ φαινόμενον τοῦτο, ὅπερ ἔδωκεν αἰτίαν εἰς γένεσιν πολλῶν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θεωριῶν, μέχρις ὅτου ἀνεκαλύφθη ἡ ἀλήθεια. Τοιοῦτα δὲ εἶδη εἶνε ἡ κίαινα ἢ σκιανὴς (Γαλλ. ombre, Ἰταλ. ombri-ne), ἥτις εὐρίσκεται εἰς τὰ ἑλληνικὰ καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰ ἰταλικὰ παράλια, καὶ περὶ ἧς οἱ ἰταλοὶ ἀλιεῖς λέγουσιν, ὅτι ἀκούουσι τὴν φωνὴν τῆς εἰς βάθος εἰκοσιν ὀργυῶν, καὶ οἱ πωγωνίαι, οἵτινες ἀκολουθοῦσι τὰ πλοῖα, ἐκπέμποντες ἤχους

ὁμοιάζοντας πρὸς κωδωνισμούς. Οἱ ἀλιεῖς μάλιστα, οἵτινες συνειθίζουσι ν' ἀφίνωσιν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς θαλάσσης, εἰς ὃ βυθίζουσι τὰ δίκτυά των τεμάχιον φελλοῦ προσδεδεμένον ἀπ' αὐτῶν, ἐφ' οὗ θέτουσι κώδωνα ἐκ τοῦ ἤχου τοῦ ὁποίου νὰ ὠδηγῶνται πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν δικτύων, ἀπατῶνται πολλάκις ἐκ τῶν κωδωνισμῶν τῶν πωγωνιῶν καὶ διευθύνονται ἄλ-

λαχόσε ἀναζητοῦντες αὐτά. Πιθανὸν ὃ Σερπιέρος ἢ Χριστόψαρο ν' ἀνήκη εἰς τὸ εἶδος τῶν ἰχθύων τούτων καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν πρὸς γένεσιν τῆς παραδόσεως ταύτης.

Ἐν Πειραιεὶ 1884.

Α. Θ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Πρόσοψις τοῦ ἐν Πειραιεὶ ἀνεγειρομένου δημοτικοῦ θεάτρου

Σημ. Δ. Ἀπόλλωνες. Φόρον δικαίου ἐπαίνου καὶ τιμῆς ἀποτίοντες συγχαίρομεν ἐκθύμως τῇ τε Δημοτικῇ ἀρχῇ καὶ τοῖς κ. κ. δημοτ. συμβούλοις, οἵτινες πᾶν πρόσκομμα ἐκποδῶν ποιησάμενοι, προέβησαν εἰς τὴν ἀνέγερσιν, διὰ τῆς καταθέσεως θεμελίου λίθου, τοῦ περικαλεσθέντος τούτου θεάτρου, ἔχοντες δι' ἐλπίδος ὅτι ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου χάρις εἰς τὴν ἐνδελεχῇ καὶ πεφωτισμένῃ ἐπίβλεψιν τοῦ κ. μηχανικοῦ τῆς πόλεως Γ. Δ. Λαζαρίμου θέλομεν δυνηθῇ ν' ἀπολαύσωμεν τῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς κοινωνικῶν ὠφελημάτων.